24-4-44
H 1153

PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Weekly Newspaper in Canada. Published by the Lithuanian Press Association. P. O. Station C., Box 1013. Toronto 3, Ontario, Canada.

LIAUDIES BALSAS

Kanados Lietuvių Darbo Žmonių Laikraštis

Nr. 654 PENKTADIENIS, BALANDŽIO (APRIL) 21, 1944, TORONTO, ONTARIO METAI XIII

PER 6 SAVAITES VOKIEČIAI NETEKO 450,000 TIKTAI RYTINIAM FRONTE

IŠ KRYMO IŠBRUKO JUOSIUS TIKTAI PER DEŠIMTĮ DIENŲ

MASKVA. — Pračjusios šešios savaitės vokiečiams buvo labai skaudžios. Vien rytiniame fronte jie neteko virš 450,000 užmuštais ir belaisviais.

Krýme, kaip pasirodo, būta nemažo skaičiaus vokiečių ir rumunų, bet Raudonoji Armija taip greitai juos išslavė, jog nebuvo kada jiems nei apsidairyti, kame dalykas. Vos dešimt dienų truko išbrukimui jų iš Krymo.

Jau 11,000 vokiečių Krýme suimta ir virš 30,000 užmušta. Nemažai nuskandinta bėgant laivais. Tai dar ne viskas. Nemažai subrukta į Sevastopolį, kur jie bus suimti ar sunaikinti. Taipgi vokiečiai ir rumunai paliko labai daug ginklų ir amunicijos.

Kaip dabar matyti, tai vokiečiai tikėjosi sėdėti Krýme daug ilgiau. Veik nebandyta pabėgti iki Raudonosios Armijos ataka prasidėjo. O gal vokiečiai buvo perdaug prispausti kituose frontuose ir neturėjo laiko.

Raudonoji Armija užmušė arba suėmė 16,000 vokiečių Tarnopolyje, kur jie buvo apsupti, bet ilgą laiką nepasidavė.

Užėmimas Tarnopolio atidaro duris veržimuisi tolyn į vakarus.

Užimiant Odesą labai daug vokiečių buvo nuskandinta, nes jie bandė bėgti jūromis. Orlaiviai daužė jų laivus dieną ir naktį.

Raudonosios Armijos jėgos persikėlė per Dniestrą žemiau Tiraspolio ir matyti, kad prasidės stumimasis linkui Dunojaus upės. Toliau į šiaurę, Raudonoji Armija jau virš 60 mylių Rumunijoj. Taipgi įsiveržė į Vengriją.

Gen. Eisenhoweris, antro fronto komandierius, sega medalių pulkininkui Donald J. M. Blakeslee, Mustang eskadrono komandieriui. Ta grupė sunaikino 405 priešo orlaivius. Pats Blakeslee sunaikino 27. Už jo stovi kapitonas Don S. Gentile, kuris numušė 30 priešo orlaivių.

Britų ir Amerikiečių Orlaiviai Padeda Raudonajai Armijai

LONDON. — Tuo metu, kai Raudonoji Armija spaudžia vokiečius iš rytų pusės, Britanijos ir Amerikos orlaiviai puola vokiečius iš vakarų.

Pastaruoju laiku jie bombardavo Buchareštą, Budapeštą, Belgradą ir kitus vokiečių centrus Balkanuose.

Šimtai Amerikos orlaivių gerokai apkūlė vokiečių įrengimus ir susisiekimo mazgus Belgrade ir apie Belgradą.

Belgradas nematė orlaivių nuo to laiko, kada patys vokiečiai bombardavo jį pradėję karą prieš Jugoslaviją.

Balkanų valdžios kritiškoj situacijoj, o ypač Rumunijos.

Sudarė Ontarijos Darbo Federaciją

TORONTO. — Canadian Congress of Labor unijos savo susirinkime, kuriame dalyvavo 125 atstovai, nutarė ir įsteigė Ontarijos Darbo Federaciją.

Vyriausiu naujos federacijos uždaviniu bus perstatyti Ontarijos vyriausybei savo reikalus, padėti savo unijom organizaciniam darbe laike ginčų su samdytojais ir vyriausybe.

Federacijos prezidentu išrinktas Elroy Robson, Toronto Unijų Tarybos pirmininkas.

Rugpiūčio mėnesį šaukiama konvencija, kurioj bus išdirbta dar aiškesnė programa ir siekiai.

DARBININKŲ JAUNIMO CENTRAS ATIDARYTAS

TORONTO. — Čia, 365 Yonge St., pereitą sekmadienį Labor Youth Federacija atidarė centrą arba kliubą.

Atidaryme dalyvavo virš 300 jaunimo.

Minima jaunimo federacija turi virš 2,000 narių didesniuose Kanados miestuose.

Kliubo tikslas padėti jaunimui kultūrintis ir veikti įvairiose kitose srityse.

Atidaryme dalyvavo Rev. John Frank, Holy Trinity bažnyčios klebonas; ir linkėjo kliubui gero pasisekimo.

OTTAWA. — Kanadoj išlavino 100,000 orlaivininkų.

AUSTRALIJA IR SSRS KEIČIAS DIPLOMATAIS

WELLINGTON. — Australija ir Sovietų Sąjunga susitarė užmegzti diplomatinius ryšius ir apsikeisti atstovais.

Iki šiol Australija neturėjo tiesioginių diplomatinių ryšių su SSRS.

PER GAISRĄ ŽUVO NET 284 ŽMONĖS

BOMBAY. — Šiame Indijos mieste įvyko didelis gaisras priepLaukoj. Gaisrui pasiekus militarinius sandelius, užsidegė sproginiai ir įvyko baisūs sprogimai.

Mirė Generolas Nikolai Vatutin

KIJEVAS. — Numirė generolas Nikolai F. Vatutin, Sovietų Sąjungos didvyris, kurio vadovybėj raudonarmiečiai išvadavo didelius Sovietų žemės plotus ir patį Kijevo miestą.

Dešimtys tūkstančių Kijevo gyventojų aplankė jo grabą ir atidavė jam paskutinę pagarbą.

Jo armijai dabar vadovauja maršalas Žukovas.

Mokyklų vaikučiai padėjo prie jo grabo šviežių pavasarinių gėlių, tokiu būdu pagerbdami jį už išvadavimą jų iš po nacių vergijos.

SAKO MUSOLINIS LAUKIĄS MIRTIES

BERNE. — Fašistų spauda rašo, kad Mušolinis sunkiai serga ir laukia mirties.

Jam esą neduodama žinių, kaip dabar karas cina.

SIŪLO PRAPLĖSTI ITALIJOS VALDŽIĄ

MASKVA. — Sovietų valdžia siūlo Britanijai ir Amerikai dėti pastangas, kad Italijos valdžia būtų praplėsta įtraukiant įvairių srovių atstovus.

A. J. Višinskis, užsienio reikalų komisaro pavaduotojas, kuris pranešė apie tai spaudos atstovams, pridėjo, kad Britanijos ir Amerikos autoritetai buvo informuoti apie Sovietų pageidavimus.

Amerikos Firmos $ Tariasi Su SSRS Pokarine Prekyba

NEW YORK. — Virš 30 didžiųjų Amerikos firmų tariasi su Sovietų vyriausybe dėl didelių pokarinių užsakymų, kaip nurodo žurnalas Business Week.

Užsakymai bus pradėti pildyti tą pačią minutę, kada karas sustos, sako laikraštis.

Bendrai paėmus, visos firmos tikisi gauti užsakymų už $1,500,000,000.

Viena iš jų sutinka finansuoti šitą biznį iki $250,000,000. Kita sutinka skirti $100,000,000.

Numatoma, kad Sovietų Sąjunga bus didžiausias Amerikos gaminių pirklys po karo.

Patraukė Teisman 30 Suokalbininkų

WASHINGTON. — Dvidešimt aštuoni vyrai ir dvi moterys traukiami teisman už suokalbį padėti įsteigti Jungtinėse Valstijose nacional-socialistinę arba nacišką valdžią.

Jie bendrai veikė su Vokietijos oficialais ir nacių partijos nariais Jungtinėse Valstijose.

Jeigu teismas jas kaltus, jie galės būti nubausti iki 10 metų kalėjimo ir $10,000 pinigais.

Kaltinamųjų tarpe randasi sidabramarškinių vadas Pelley, Amerikos Vokiečių bundo vadas Kunze, Viereck ir kiti.

VĖL PUOLA ANT BERLYNO

LONDON. — Britanijos, Amerikos ir Kanados oro jėgos vėl pradėjo baisų nacių bombardavimą.

Vienu kartu puolė Berlyną net 3,000 orlaivių. Kitu kartu puolė nacių miestus 2,000 orlaivių.

Gegužio pirmą dieną tokių scenų Montreale bus labai daug, jeigu nebus surasta būtai visiems, kurie gavo notas išeiti. Čia matote našlės su keturiais vaikais daiktus ant gatvės. Tūkstančiai šeimynų Montreale negauna būtų.

Kanados Žmonės Neteko Širdies Sako Karys Laiške iš Italijos

TITO SŪNUS APDOVANOTAS

LONDON. — Jugoslavijos partizanų armijos vadas maršalas Broz (Tito) yra narsus vadas, bet ir jo sūnus neatsilieka.

Seržentas Zarko Broz, kuris kovoja Sovietų Sąjungoj, apdovanotas Patriotinio Karo Medalium už narsumą kare.

BRITANIJA "UŽŠALDĖ" VISUS DIPLOMATUS

LONDON. — Britanijos valdžia išleido parėdymą, pagal kurį "užšaldomi" visi neutralių šalių diplomatai, kad nepraslystų invazijos planai į priešų rankas.

Jie negalės apleisti Britaniją iki parėdymas bus atšauktas. Taipgi jie negalės susisiekti su savo vyriausybėmis necenzūruojamais šaltiniais. Jeigu norės pasiųsti kokią žinią, turės pevesti Britanijos žiniai, kuri perduos savo kodais.

Vokiečiams "Bosaus" Eisenhower ir Rusai

LONDON. — Nugalėtą Vokietiją per kiek laiko valdys bendra Anglų-Amerikiečių-Sovietų militarinė valdžia, kaip nurodo patikimi šaltiniai.

Tas vietas, kurios bus po raudonarmiečių okupacija, tvarkys Sovietų autoritetai, o kurios bus po britų ir amerikiečių, "bosaus" generolas Eisenhoweris.

Kas liečia Franciją, tai tenai civilinė administracija bus atiduota į degaliečių komiteto rankas, iki bus suorganizuota valdžia.

KINGSTON, Ont. — Daugiau negu skaudu, kada kareivio žmona su šešiais vaikais teismo pagalba išmetama iš namo ant gatvės. Bet tokie įvykiai Kanadoj labai dažni. Čia pereitą savaitę su teismo pagalba buvo išmesta iš namo kareivio žmona su 6 vaikais. Minimas karys randasi Italijoj, fronte. Šeimyna turėjo būti suskirstyta į tris dalis, kol bus surasta kokia nors vieta.

Kaip kariai jaučiasi, kada per laiškus sužino apie tokią situaciją namie, puikiai nušviečia minimo kario laiškas iš Italijos. Jis savo žmonai rašo:

"Aš jaučiuosi čia, Italijoj, visai bejėgis; taip toli nuo namų, o kada aš skaitau tavo laiškus, pasakojančius man, kaip sunku kareivio žmonai rasti butą, aš pradedu manyti, už ką gi mes kariaujame, brisdami per purvą, lyjant, sningant, siaučiant pekliškam naikinimui, bet tuo pačiu laiku žinant, kad mūsų šeimynos gali būti kur nors ant gatvių.

"Čia, Italijoj, autoritetai randa prieglaudą dėl civilių, išbombarduotų ar evakuotų iš fronto.

"Aš nežinau, ar iš to bus kokia nauda, ar ne, bet aš patariu tau, kai gausi šitą laišką, susisiekti su Dependents Allowance Tarybos atstovais ir perstatyti jiems visą dalyką.

"Jeigu jie nesiims nieko padėti tau, aš norėčiau, kad atsiustum man vardus tų asmenų, su kuriais tu kalbėsi, kaip galima greičiau, o aš prašysiu savo komandieriaus leidimo parašyti parlamento nariui iš Kingstono ir perstatyti jam situaciją, ir parašyt laišką laikraščiui, kuris išdrįs patalpinti. Aš esu tikras, kad tas atidarys akis daugelui žmonių, kaip karių šeimynos kenčia, kuomet mes čionai atiduodame viską, kad jie galėtų sėdėti sau namie, prašydami Viešpaties apsaugos mums ir namie esantiems, ragindami rašyti mums drąsinančius laiškus.

"Kaip jie gali tikėtis, kad mes būtume geri kovotojai? Aš nesu vienas toks, daugelis sugrįžusių turės didelį klausimą pastatyti tiems puošniems žmonėms. Yra šimtai tokių, kaip aš. Jeigu mes čionai taip atsineštume, kaip nekurie mūsų teisėjai, ir t.t., aš esu tikras, kad šitas karas neitų taip gerai, kaip kad dabar jis eina.

"Galimas daiktas, kad būtų gerai, jeigu jie pabūtų po nacių režimu nekurį laiką. Demokratija — pekloj! Kanada sakoma turi aukščiausį gyvenimo standardą visame pasaulyje. Galimas daiktas; bet pasiekę tokio standardo žmonės neteko savo širdžių. Kada mes buvome Anglijoj, mes matėm žmones padedant vieni kitiems kasdien per visą blitzkriegą ir po jo. Bet atrodo, kad kol Kanada gali spausdinti didelius antgalvius apie karišką produkciją, savo narsius orlaivininkus ir kareivius, laiminčius kovas, ji pamiršta, kas dedasi viduj jos sienų ir jos žmonėms namie."

Su pirma diena gegužio bus daug šeimynų, jų tarpe kareivių, ant gatvių, jeigu autoritetai nesiims atatinkamų žygių situacijai pataisyti. Ypatingai Montreale ir kituos didmiesčiuos padėtis prasta.

Liaudies Balsas

VIENINTELIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS,
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS,
IŠEINA SYKĮ Į SAVAITĘ

Prenumeratos Kaina:
Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $3.00; pusei metų $1.50.
Visur kitur metams $3.50; pusei metų $1.75.
Atskira kopija 5 centai.

LIAUDIES BALSAS
P. O. Station C., Box 1013, Toronto, Ontario, Canada.
ASMENIŠKAI KREIPKITĖS: 160 CLAREMONT ST., TORONTO.

Printed by Eveready Printers, Ltd., 78 Wellington St., Toronto.

SUSIRŪPINIMAS DAVIMU BALSO JAUNIEMS KANADIEČIAMS

Manitobos seimelis pravedė įstatymą, pagal kurį suteikiama teisė balsuoti provincialiuose rinkimuose sulaukus 18 metų amžiaus. Iki šiol buvo leidžiama balsuoti tik sulaukus 21 metų amžiaus. Ir po visą Kanadą eina judėjimas, kad balsavimo teisės būtų suteiktos visiems sulaukusiems 18 metų amžiaus. Jeigu 18 metų amžiaus vyrai tinkami armijai, liejimui kraujo už Kanadą, tai jie turi turėti ir balsą, aiškina šitos idėjos šalininkai.

Dešinieji, konservatyviški sluogsniai tam labai priešingi. Jiems nepatinka, kam tokiems jauniems žmonėms suteikiama balsavimo teisė. Kas juos labiausia baugina, tai kad tie jauni kanadiečiai, gavę balsavimo teises, įgaus teises ir kandidatuoti į valdiškas įstaigas. Jiems atrodo, kad būtų labai blogai, jeigu tokie jauni pradėtų dalyvauti valdvietėse.

Konservativų baimė visai bereikalinga. Tokių balsuotojų skaičius nebus jau taip didelis. Jie niekad neužgožės kitų. Jeigu kurie bus išrinkti, tai taipgi nieko bloga nebus. Gyvenimas parodė, kad 18 metų amžiaus vyrai ir moterys dabar yra pilnai suauge ir tinkami atsakomingoms pareigoms. Prie to, jie turi tam teises. Jeigu jie imami armijon, nešimui tokios aukštos atsakomybės, tai jie turi turėti balsą ir savivaldoj.

Labai nusenę, konservatyviški valstybininkai ir visuomenininkai gali būti didesnė bėda kraštui, negu jauni. Seni žmonės dažnai labai atkakliai laikosi senų tradicijų ir gyvenimo formų, kuomet gyvenimas būna kelyje į pažangą ir negali būti suderinamas su senomis formomis. Konservatyviškų ratelių priešingumas davimui balso jauniems žmonėms yra vienas iš daugelio tokių atžagareiviškų nusistatymų iš senesnių pusės.

GERI REIŠKINIAI KANADOS VISUOMENININKŲ TARPE

Pasaulis pasimokino iš praeities. Taip vadinama "jėgos balanso" politika, kurios taip stropiai laikėsi Britanijos ir Amerikos vadai, neišgelbėjo nuo karo. Priešingai, ta politika prisidėjo prie pagreitinimo dabartinio karo. Todel dabar yra imama iš to pamoka ir bandoma daryti žygių, kad tai politikai būtų padarytas galas.

Reikia pasakyti, kad Kanados visuomenininkų tarpe vyrauja palinkimas siekti kooperacijos, o ne jėgos balanso. Kada kiek laiko atgal Kanadoj kalbėdamas Britanijos ambašadorius Amerikai, lordas Halifaxas, paagitavo už didesnį sucementavimą Britanijos imperijos, kad geriau išlaikyti tą balansą, tai jis rado labai maža pritarimo. Pats ministeris pirmininkas King išstojo prieš tokią politiką. Panašiai buvo patikta ir maršalo Smutso kalba Londone.

Dabar Kanados spaudoj vystosi diskusijos. Reikia pasakyti, kad tik pati dešiniausia, konservatyviškiausia spauda stoja už jėgos balanso politiką. Įtakingiausi, liberališki laikraščiai stoja už kooperacijos politiką.

Jeigu pavyks įgyvendinti pasaulyje kooperacijos dvasią, tai taika tikrai bus užtikrinta. Tuomet pasibaigs varžytinės už įtakas ir sąjungas. Nebus pavojaus nei mažiausioms valstybėms.

Bet kad ta politika laimėtų, reikalinga nugalėti reakciją, kuri stoja už jėgos balanso politiką. Liberališkų pažiūrų žmonėms reikia glaudesnių santykių, didesnės kooperacijos. Tuo tarpu to nėra. Net darbininkų judėjimas negali kaip reikiant susitarti. Tokioj mažoj Kanadoj (kas liečia gyventojus) ir tai susiskaldymas į kelias šakas.

Kanadoj nemaža atsakomybė puola ant CCF. Ji dabar turi nemažą įtaką. Bet šiuo tarpu jos linija labai prasta. Ji veda ne prie kooperacijos, o prie didesnės nesantaikos. O iš to naudą bus tiktai reakcijai.

AR BUS ANTRAS FRONTAS

Dar labai daug žmonių teigia, kad Britanija ir Amerika nepradės antro fronto visai. Girdi, leis Sovietų Sąjungai ir Vokietijai kautis iki abidvi išsisems.

Šitas mintis sukelia, žinoma, senas nepasitikėjimas ir nekurių žmonių skleidžiama propaganda. Yra patirta, kad žodžiu yra skleidižama mintis, jog Sovietų ir Amerikos ir Britanijos karas neišvengiamas.

Galimas daiktas, kad yra žmonių, kurie turi tokią viltį. Kiti gal sąmoningai skleidžia tokią idėją, kad ardyti žmonių vienybę. Ir vieni ir kiti jie yra žalingi Jungtinių Tautų siekiams.

Antras frontas gali būti sulaikytas tiktai tokiems elementams paėmus galią Britanijoj ir Amerikoj. Už tai reikia kovoti prieš tuos propagandistus. Kartojant jų aiškinimus antras frontas nebus pagreitintas.

Reikia atmintį, kad Sovietų Sąjunga, Britanija, Amerika, Kanada ir kitos Jungtinės Tautos yra susitarusios ir rengiasi įvykdyti savo planus. Tie planai nepatinka visiems fašistuojantiems elementams ir jie deda pastangas sutrukdyti juos. Fašizmo priešų pareiga sutrukdyti fašistų siekius, dar labiau remiant Jungtinių Tautų karo pastangas. Tiktai taip elgiantis bus galima sulaukti antro fronto.

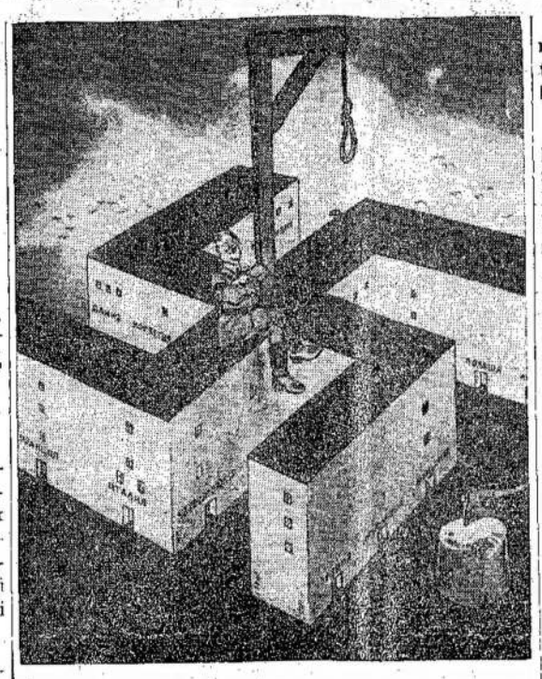

Sovietų karikatūristas vaizduoja Hitlerio naujos tvarkos Europoje pamatinius dalykus.

Šis Tas Begamaišiais Šių Dienų Klausimais

Jungtinių Tautų Nesusipratimai

Yra žmonių, kurie pamiršta, kad Jungtinės Tautos yra labai plati ir įvairi bei labai sudėtinga organizacija. Jie mano, kad tai kokia šeimyna iš trijų narių ir jokių nesusipratimų negali būti.

Mažoj šeimynoj būna visokių nesusipratimų. Net žmona su vyru, brolis su seseria neapsieina be nesusipratimų.

Jungtinės Tautos yra ištisos šalys. Nekurios iš jų labai didelės. Tuo tarpu jų piliečių tarpe yra visokių įsitikinimų žmonių ir vadų.

Tokia plati organizacija jokių būdu negali apsieiti be nesusipratimų ir vienokių ar kitokių ginčų.

Bet nuo to laiko, kaip buvo sudaryta ši bendra tautų šeimyna kovai prieš hitlerizmą ir japonišką imperializmą, man atrodo, darbas ėjo geriau, negu kad buvo galima tikėtis. Ypatingai po Teherano konferencijos.

Pamatiniai siekiai nesujudinti. Pamatiniai planai taip pat nepakeisti. Jeigu kur buvo kokių nors nesusipratimų, tai juos iššaukė naujai iškilusi situacija. Bet jie greitai buvo išlyginti ir vėl pradėta sklandus darbas.

Kas dar reikia pažymėti, tai tas, kad tie nesusipratimai dažniausia būna pašalinių piliečių, nieko bendra neturinčių su vyriausybėmis. Spauda ir radio dar nereiškia, kad tai oficialė nuomonė. Spaudoj ir per radio parėkiama ir pašūkaujama taip, kaip kam patinka, o darbas eina savo keliu.

Amerikoj, reikia pasakyti, yra daug visokių "ekspertų" militariniais ir politiniais klausimais ir jie dažnai sukelia plaukus keliančias sensacijas. Tai vis individualų nuomonės.

Jeigu piliečiai taip gražiai užsilaikytų, kaip vyriausybių nariai užsilaiko, tai dalykai daug gražiau atrodytų. Jeigu ir kiltų kokių netikslumų, tai jie daug greičiau ir švelniau būtų sutvarkyti.

Reikia manyti, kad ši didžiulė Jungtinių Tautų koalicija išsilaikys kaip kad karo metu, taip ir po karo, atsteigiant taiką. Hitlerio pastangos suardyti ją nueis vėjais.

Hitlerio "Dovanos"

Hitleris, kada jo armijos pergalingai žygiavo pirmyn ir grobė šalis vieną po kitos, buvo labai duosnus.

Jis padovanojo Vengrijai Transylvaniją, atėmęs ją iš Rumunijos. Bulgarams davė po šmotą Jugoslavijos ir Graikijos žemių. Rumunams, kaip kompensaciją, davė didelius šmotus Ukrainos žemės. Odesa buvo atiduota rumunams ir rumunai jau buvo davę jai Antonesku vardą. Suomiams buvo žadėta daug SSRS žemės.

Dabar sakoma Hitleris žada sugrąžinti Rumunijai Transylvaniją, jeigu Rumunija padidins savo pastangas Hitlerio naudai. Mat, Vengrija dabar jau Hitlerio naguose ir nebėra reikalo prisilaikyti bent kokių ceremonijų.

Vargiai šiuo metu atsiras bent vienas, kuris įvertintų Hitlerio "dovanas."

Patys vokiečiai, kurie buvo gavę dvarus ir fabrikus Baltijos kraštuose, Ukrainoje ir kitur, jau grįžta Vokietijon. Iš rumunų atimta Odesa ir kiti plotai. Suomiai taipgi turės užmiršti visus Hitlerio prižadus. Rumunai veikiausiai nepuls griebti Hitlerio prižado atiduoti Transylvaniją, kadangi ji neilgai bus Hitlerio rankose.

Hitleris pats veikiausiai jau gailisi, kodel jis metė popierių klijavimo amatą ir stojo į politiką. Bet tie, kurie pirmiau džiaugėsi Hitlerio dovanomis, dar labau apgailestauja. Visos dovanos nuėjo niekais. O už savo veiksmus reiks atsakyti ir prieš savo žmones, ir prieš Jungtines Tautas.

Politikas

Ką Kiti Rašo

Tūlas F. Simons-Simokaitis rašo Amerikos Lietuvyj (bal. 8 d.), kad užpraeitą savaitę Chicagoje "**įvyko keli susirinkimai kur buvo bandoma sulipdyt United Lithuanian War Relief Fund.**" Kitais žodžiais, kas nors ir kur nors užkulisiniai dirba kokiam tai "apvienytam fondui" įsteigti ir tas fondas, žinoma, būsiąs "Lietuvai šelpti fondas"! Simokaitis abejoja: "**Kas iš to fondo bus, sunku pasakyti, mat tas naujas fondas yra kuriamas už sveikatą LNRF., tai buvusių fondo, kurį sutvėrė ir savo pastangomis senatvėj žmogus surinko kelis tūkstančius dolerių.**"

Toliau:

"**Bet šiame fonde atsirado net keli save pasivadinę 'tautininkais', kaip atrodo, tai kupčystą padarė.**"

Kokią kupčystą? Kas ją padarė? Kas tas "senatvėj žmogus"? Mums neaišku. P-nas Simokaitis, ar nemokėdamas išsireikšti raštu, ar nedrįsdamas, nepasako.

Atrodo, kad ten kas nors, kur nors kokią vagystę bene bus padaręs, gal pinigus nujojęs, gal kokiai politinei šaikai tucs pinigus bus atidavęs. Pasak Simokaičio, ten kas nors yra, bet gal nei jis pats nežino, kas.

Simokaitis savo raštą šitaip baigia:

"**Plačioji visuomenė apie tai** (tą "kupčystą" ir politikierių makliorystes — **L. Red.**) **mažai žino arba visai nieko, bet kada sužinos, tai galės padaryti savo išvadą. Šių žodžių rašėjui yra pranešta iš Chicagos net iš dviejų šaltinių apie skymuojančius susirinkimus ir nutarimus, taipgi yra gauta žinių ir iš kitur, bet visos žinios apie United Lithuanian Relief Fund, atrodo kad gerų rezultatų ir pasekmių vargiai bus iš to fondo.**"

Mes esame girdėję, kad į Chicagą nepersenai buvo suvažiavę pp. Bagočius, Laučka, "viena piktos valios boba iš Pittsburgho" (kaip ją tūli vadina) ir dar kai kurie kiti "veikėjai". Jie, ten, sakoma, tarėsi dėl kokio tai fondo "apvienijimo". Gal p. Simokaitis turi galvoj tą patį.

Mes taipgi girdėjome, kad jau net keletą sykių Washingtonan buvo nuvykę tūli "veikėjai" prašyti President's Relief Boardo pirmininko, Joseph E. Davies'o, kad jis leistų jiems sukurti "Lietuvai šelpti" kokį tai fondą.

Atrodo keista, kad tie patys žmonės, kurie per pastaruosius virš trejetą metų Lietuvos liaudį šmeižė, niekino, girdami, garbindami Hitlerį, dabar vienu sykiu susirūpino "Lietuvos šelpimu"! Iš praeities žinome, ką tie ponai šelpė: pas Hitlerį pabėgusius (į Berlyną) visokius lietuvių tautos priešus!

Ne Lietuvos žmonių šelpimas ir dabar jiems rūpi. Jiems norisi susirinkti pinigų savo nešvariai politikai finansuoti. — **Laisvė.**

Jungtinių Valstijų marinų platūno, stovinčio San Diego, Cal., šuniukas "Taffy" irgi klauso komandos ir stovi ramiai kartu su savo kareiviais.

Montr. Liet. Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Dr-jos Veikimas

Draugijos Vajus Gavimui Naujų Narių

MONTREAL. — Balandžio 9 d. susirinkime paaiškėjo, kad dabartiniam Draugijos vajuje už gavimą naujų narių į Draugiją, puikiai darbuojasi šie draugai: E. Strelis, G. Pelakauskas, P. Garnelis, Vekterienė ir kiti. Iki šiol jau yra prirašyti 26 nauji nariai bei narės.

Draugijos vajus dar tęsis iki 14 d. gegužio, tad visus Draugijos budavotojus kviečiu pasidarbuoti, kad šiais metais Draugiją išaugintumėm iki 700 narių, nes jau esame netoli iki to: turime gauti dar apie porą desėtkų naujų narių ir tuomet būsime pasiekę savo tikslą.

Auka Raudonajam Kryžiui

Susirinkime buvo pranešta, kad jau yra gautas oficialus pakvitavimas nuo Kanados Raudonojo Kryžiaus už penkiasdešimtis dolerių, kuriuos Draugija buvo aukavus laike praėjusios Raudonojo Kryžiaus kampanijos.

Pergalės Bonai

Iki šioliai mūsų Draugija yra pirkusi Pergalės Bonų už $2,500 ir karo certifikatų už $80. Tačiaus, jau valdybos protokole buvo pakeltas klausimas prisiruošimui prie Šeštosios Pergalės Paskolos kampanij.š. Nariai apsvarstę šį klausimą nutarė ir valdybą įpareigojo nupirkti Šeštosios Pergalės Paskolos Bonų už $1,000. Tad iš Montreale gyvuojančių lietuvių draugijų bei organizacijų, mūsų Draugija turės pirkusi daugiausiai paskolos bonų.

Atsibuvus Vakarienė

Parengimo komisija, kurią sudaro J. Vaitiekūnienė, O. Keršulienė ir J. Petrauskas, išdavė puikų raportą iš atsibuvusios kovo 25 d. vakarienės.

Iš raporto pasirodė, kad minima vakarienė buvo visapusiai pasekminga, ir drg. Petrauskas dėkojo už pasidarbavimą draugėms A. Keršienei, M. Kavoliūnienei, B. Garnelienei, O. Balčiūnienei, Ivaškevičienei ir Draugijos valdybai už kooperaciją.

Susirinkimas, pareikšdamas pagarbą komisijai ir visiems pasidarbuvusiems, J. Petrausko raportą palydėjo gausiais aplodismentais.

Laiškai

Buvo skaitytas nuo kario Ruzgaičio laiškas, dėkojantis Draugijai ir Kliubui už gautus cigaretus kaipo dovaną.

Antrą laišką perskaitė Draugijos pirmininkas M. Gudas, nuo Kanados Lietuvių Nacionalio Komiteto, kuriame kviečia Draugiją prisidėti prie Komiteto užsidėtos kvotos visoj Kanadoj sukelti bent $5,000 Lietuvos žmonių ir lietuvių karių Raudonosios Armijos eilėse paramai. Susirinkimas laišką priėmė ir, apsvarstęs, kaip naudingiau galėtumėm prisidėti prie sukėlimo minėtos kvotos, įpareigojo valdybą ir Parengimų Komisiją daryti žygius suruošimui tam tikslui vakarienės, o jei tai nebus galima atlikti, tai šį klausimą iškelti svarstymui iš naujo gegužio mėnesio Draugijos susirinkime.

Dr-jos Narys

Skaitykit ir Platinkit LIAUDIES BALSĄ

Pastabos

Toronte ir kituose Kanados miestuose girdėtis labai daug nusiskundimų iš kareivių žmonų, kad sunku gauti kambarius su mažais vaikais.

Atrodo, kad namų savininkams trūksta geros širdies.

Reikėtų bent kiek suminkštėti nors karo metu.

Tie, kurie kaujasi frontuose, pasiaukoja del visų. Reikia atjausti juos, atjaučiant jų žmonas.

Vaikai nesunaikins namų.

—o—

Montreale ir kituos miestuos pirmą gegužio daugeliui žmonių teks atsidurti ant gatvių.

Daugelis gavo notas išsikelti, o nėra kur keltis.

—o—

Namų stokos nebūtų, jeigu tie, kurie turi sau ištisus namus ir laiko beveik tuščius, įsileistų kiek naujų gyventojų.

Sakoma, kad nekurių distriktų gyventojams iš valdybų uždrausta renduoti savo kambarius.

Ar nebus didžiausia kaltė valdybų, kad stoka kambarių.

—o—

Kanadoj yra ir kitų negerumų.

Nesenai Toronto Daily Star rašė, kad UNRRA rengėsi savo susirinkimą turėti Montebello miestelyje, Kvebeko provincijoj, Seigniority Kliube, bet prisėjo keisti planus.

Minėto komiteto pirmininkas Mr. Herbert Lehman yra kilęs iš žydų tėvų, o tas kliubas žydų neįsileidžia.

—o—

Tokie reiškiniai atsiduoda hitlerizmu.

Juos reikia naikinti be pasigailėjimo.

Tai gėda visai Kanadai, kad taip dedasi. Ir tai daug tokių vietų, kur rasinis diskriminavimas plačiai praktikuojamas.

—o—

Kai kada žmonės per daug reikalauja iš vyriausybių.

Paimkime, pavyzdžiui, kad ir rasinę diskriminaciją. Žmonės mano, kad užtektų valdžios uždraudimo.

Tai klaida. Reikia, kad būtų tokie įstatymai, bet visuomenė turi irgi pasisakyti prieš tai.

Jeigu pasiskleistų didelė nepapykanta prieš tokius hitlerizmo praktikuotojus, jie negalėtų gerai jaustis taip darydami.

—o—

Draugas Pruseika rašo Vilnyje:

"Kanadiečiai, įsitėmykit: Lietuvių Literatūros Draugijos kuopos Čikagoje jau gavo 60 naujų narių."

Bet tuo metu, kada Pruseika taip rašė, Kanadoj buvo gauta daugiau. Vien Montreale buvo gauta apie tiek.

Nebūkit tokie drąsūs, draugai čikagiečiai.

—o—

Montrealiečiai šiame LLD vajuje dirba labai gerai. Jie gavo labai daug naujų narių.

Torontas, antra lietuvių kolonija savo didumu, toli atsilikęs šiame klausime.

Reikėtų pasispausti.

—o—

Jeigu visos kolonijos taip dirbtų, kaip montrealiečiai, tai Čikagos draugai būtų supliekti.

Tiesa, kad pas juos dirva platesnė, bet jie skundžiasi senatve.

J. Y.

Britai Neteks Daug Savo Jaunų Merginų

Karas paliečia žmonių gyvenimą įvairiais būdais. Kur pereina mūšiai, tenai lieka tiktai griūvėsiai ir lavonai. Kraštai, patekę į priešų rankas, taipgi susiduria su įvairiais baisumais ir sunkumais. Kitus kraštus paliečia kiti dalykai.

Šiame straipsnyje noriu paliesti visai naują klausimą, klausimą, kuris visai mažai kur liečiamas, bet labai įdomus. Būtent, kareivių vedybų pasekmes.

Kada kareiviai vedasi savo šalyje, be abejonės, yra paprastas dalykas. Bet kada didelės masės karių vedasi kitose šalyse, tai būna visai kitokios pasekmės. Kartais būna ir nemalonių dalykų.

Britanija šiame kare pergyvena tokias kareivių vedybų pasekmes.

Buvo pranešta, kad virš 25,000 Kanados karių apsivedė Britanijoj. O kiek amerikiečių apsivedė Britanijoj? Mes nežinome, kiek tikrai amerikiečių yra Britanijoj, bet mes galime suprasti, kad daug kartų daugiau. Tad naturalu, kad daug daugiau amerikiečių ir apsivedė, negu kad kanadiečių, su Britanijos merginomis.

Tų Vedybų Pasekmės

Mes galime spėti, kad kanadiečiai, amerikiečiai ir kiti kariai, kurie taip ilgai stovėjo ir dar tebestovi Britanijoj, apsivedė ir išsivęs didelį skaičių merginų, tapusių jų žmonomis.

Galimas daiktas, kad daugelis tų merginų buvo mylimosios britų, kurie buvo išsiųsti kitur, į frontus.

Taipgi galimas daiktas, kad daugelis kanadiečių, amerikiečių ir kitų turėjo mylimąsias savo kraštuose pirm išvykimo.

Meilė sakoma karšta, bet ne visada pastovi. Naujos pažintys dažnai užgesina pirmesnę meilę.

Amerikietės ir kanadietės, be abejonės, šnairuoja, kad amerikiečiai ir kanadiečiai įsimyli į Anglijos merginas ir apsiveda.

Britanijos kariai, kurie kaunasi kur kitose pasaulio dalyse, veikiausiai nekaip jaučiasi, kai amerikiečiai ir kanadiečiai, sau mandravodami po Britanijos miestus, vylioja jų merginas ir vedasi.

Žinoma, britai taip pat nesnaudžia, kada jie patenka į Ameriką ir Kanadą. Pavyzdžiui, Britanijos lakūnai, kurie lavinosi Kanadoje, paviliojo ne vieną kanadietę ir apsivedė. Kai kurie gal apsives su italėmis ar kurio kito krašto merginomis.

Bet Britanija labiausiai nukentės merginų klausime. Jeigu ji neturėjo didelio pertekliaus, tai po šio karo merginos Britanijoj žymiai pabrangs.

Tuo tarpu Kanadoj ir Amerikoj merginų perviršius padidės.

Kitos Pasekmės

Jau buvo atsitikimų, kad tarp pribuvusių iš Britanijos kanadiečių žmonų ir pirmesnių jų vyrų mylymųjų įvyko nesusipratimų. Senosios mylimos nelabai patenkintos viešniomis.

Būna ir taip, kad sugrįžę kareiviai randa, jog jų mylimosios yra vedusios su kitais ir pamiršusios juos.

Darbams padidėjus, daug vyrų sukruto vestis ir daug merginų susirado mylimus ir apsivedė, pamiršdamos savo karius.

Taigi, karas pridaro daug skerspainių ir jaunų žmonių santykiuose. Jis išvaiko vyrus po įvairius kraštus, perskiria mylimuosius, suveda su kitais ir užmezga naujas pažintis.

Nebejaunas

Draugė H. Degutienė, geriausia Toronto lietuvių solistė, kuri dainuos solo Bangos choro koncerte Massey Hall, balandžio 22.

Draugė Regina Strazevičiutė, jauna Toronto lietuvių solistė, kuri balandžio 30 dainuos Liaudies Balso koncerte Windsore.

Draugas G. Račys, mylimiausias torontiečių komikas. Jis taipgi dalyvaus Liaudies Balso koncerte Windsore.

Draugė Balsytė, mikliausia Toronto lietuvių akrobatė, dalyvaus Bangos choro koncerte Massey Hall.

Šiomis dienomis keli šimtai pabėgėlių nuo Hitlerio teroro pribuvo į Kanadą. Čia matote dvi jaunas europietes, sesutes Genieve ir Monika Braun. Šypsosi patenkintos, kad jų vargams bus galas.

Lietuvos Partizanų Pagerbimas Maskvoj

Rašo Jonas Šimkus

MASKVA. — Lietuviai entuziastiškai džiaugiasi, kad Sovietų vyriausybė pagerbė ordinais ir medaliais 52 Lietuvos partizanus. Šiam įvykiui paminėt, lietuviai Maskvos gyventojai atlaikė masinį susirinkimą savo respublikos atstovybės rūmuose. Susirinkime dalyvavo Tarybinės Lietuvos valdžios nariai, lietuvių visuomenės vadai, artistai, rašytojai, švietėjai ir daugelis Maskvos lietuvių kolonijos atstovų. Tarp svečių tame susirinkime buvo ir partizanas Ezerskis, nesenai atvykęs iš Lietuvos.

Lietuvos Partizanų Paroda

Susirinkimo dalyviai, labai susidomėję, stebėjo sudarytą svetainėje parodėlę, kur buvo išstatyti laikraščiai ir lapeliai, išleisti Lietuvos partizanų, fotografijos ir dokumentai apie vokiečių terora Lietuvoj, taip pat ir fotografiniai paveikslai, vaizduojąs lietuvių partizanų gyvenimą. Tarp parodinių buvo ir vokiečių laikraščių, kuriuose hitleriniai įsiveržėliai begėdiškai giriasi kriminaliais savo darbais. Partizanų laikraščiai ryškiai įrodo, jog geriausieji mūsų tautos sūnūs Lietuvoje kovoja ne tik ginklais, bet ir spausdinto žodžio ginklu.

Paleckio Kalba

Susirinkimą atidarė Justas Paleckis, Tarybinės Lietuvos Aukščiausios Tarybos prezidiumo pirmininkas. Jis trumpai kalbėjo apie didžius nuopelnus tų, kurie pradėjo partizanų judėjimą Lietuvoje, tų, kurie nuo pirmųjų priešo įsiveržimo dienų veda kovą prieš vokiečius plėšikus. Pirmuosius šūvius mušė partizanai Simėnas, Baranas ir Vilimas. Tai buvo vilties šūviai. Jie parodė, jog vokiečiams įsiveržėliams nevyksta sulaužyt lietuvių pasiryžimą mušt priešus.

Paleckis sveikino partizanus vardu Lietuvos valdžios ir visų susirinkusiųjų ir prašė partizanų judėjimo vadus perduoti šiuos sveikinimus kovojantiems Lietuvoje partizanams.

Antanas Sniečkus davė platų pranešimą apie partizanų veikią Lietuvoj. Jis priminė, jog daugelis iš čia dalyvaujančių gerai pažįsta pagerbtuosius ordinais bei medaliais partizanus, bet dar neatėjo laikas, kad tikruosius jų vardus būtų galima viešai paskelbti. Kada Lietuva taps išlaisvinta, jų vardai bus aukso raidėmis įrašyti mūsų tautos laisvinimosi istorijon.

Niekais Paverčiamos Nacių Ekspedicijos Prieš Partizanus

Sniečkus sakė, jag Lietuvoje nėra nei vieno apskričio, kur partizanai neveiktų. Jis padavė daug faktų, rodančių, kaip partizanai padeda valstiečiams kovoje prieš vokiečius. Partizanai, tarp kitko, pagrobia nuo vokiečių grūdus ir gyvulius ir grąžina juos valstiečiams. O valstiečiai, iš savo pusės, duoda partizanams prieglaudą ir maisto, nežiūrint, kad įsiveržėliai žiauriai baudžia kiekvieną, kas tik bet kuom paremia partizanus.

Lietuvos partizanai yra atlikę daugelį drąsos ir didvyrybės žygių. Vokiečiai kartotinai siuntė baudžiamąsias ekspedicijas prieš partizanus. Tos ekspedicijos buvo sudarytos iš tūkstančių kareivių su tankais, artilerija ir lėktuvais. Bet visos vokiečių ekspedicijos niekais nuėjo.

Geležinkelių ir Traukinių Ardymas

Vokiečiai griežtai saugo geležinkelius. Tačiau, šiemet mažiau kaip per tris mėnesius mūsų partizanai nuvertė nuo bėgių 26 vokiečių traukinius, suardė 26 garvežius ir šimtus vagonų su vokiečių kariuomene ir amunicija.

Partizanai gauna daug paramos nuo lietuvių intelektualų. Okupantų valdžia persekioja visus inteligentijos narius, kuriuose tik nužiūri kaipo vokiečių priešininkus. Jie areštavo ir uždarė koncentracijos stovyklose tokius žmones, kaip profesorius Jurgutis, rašytojas Balys Sruoga ir kt.

Ezerskis Apdovanotas Raudonosios Žvaigždės Ordinu

Partizanų kova auga ir auga, nurodė Sniečkus, ir tikrai suvaidins svarbų vaidmenį galutinajame Lietuvos išlaisvinime.

Paskui kalbėjo partizanas Ezerskis, apdovanotas Raudonosios Žvaigždės Ordinu. Susirinkimas karštai jį sveikino.

Kitą Žiemą Lietuva Jau Bus Laisva

Ezerskis nurodė, jog sunkiausias partizanam laikas buvo žiema. Bet ši žiema jau praėjo, o iki kitos žiemos Lietuva jau bus laisva. Partizanų vardu jis pareiškė: "Mes kovosime, iki nei vieno vokiečio įsiveržėlio neliks Lietuvoje."

Lietuvių rašytojai — Salomeja Nėris, Vetutė Bruknytė, ir Vincas Reimeris — paskaitė savo eilių, pašvęstų atminčiai partizanės Melnikaitės, Sovietų Sąjungos herojaus. Staškevičiutė ir Aleksandravičius dalyvavo koncertinėje susirinkimo programoje.

Stambi Auka Del Lietuvių Kovotojų

Šiomis dienomis draugas F. Imbrose prisiuntė draugo S. Andriaus auką del lietuvių randonarmiečių Sovietų Sąjungoj sumoje $60.00. Tai pavienio asmens auka, kuri gal bus pirmoji savo didumu lietuvių tarpe.

Draugas S. Andrius yra vienas iš Port Arthuro draugų, kurie ir iki šioliai, kaip tai del ambulanso ir antrojo siuntinio, pasižymėjo kaip gausūs rėmėjai.

Žvelgiant į kolonijos didumą, portarthuriečiai yra daugiausiai aukavę.

Smagu girdėti, kad tokių lietuvių randasi Kanados lietuvių tarpe.

A. Byras

Torontiečių Kronika

Pereitą šeštadienį ir sekmadienį Toronte viešėjo kariai K. Kevėža, V. Naujokas ir J. Paliliūnas. Jie visi atvyko iš Camp Borden, Ont. čia praleisti week-end.

Šiomis dienomis į Torontą atsikėlė draugė K. M. Buzunienė su dukrele ir sūnumi, iš Winnipego.

Būdama Winnipege, draugė nemažai veikė Winnipego lietuvių draugijose.

Nuo savęs linkiu draugei gero pasisekimo.

Reporteris

Torontiečių Bangos choras, kuris šį šeštadienį pasirodys Massey Hall, kartu su rusų ir ukrainų chorais, Raudonosios Armijos Pergalių koncerte. Tai bus pirmas toks Bangos choro parengimas visame jo gyvavimo laikotarpyje. Jis šiam koncertui rengėsi labai stropiai. Reikia manyti, kad jis gerai perstatys save ukrainams, rusams ir kitiems, kurie ateis pasiklausyti lietuviškos dainos pirmu sykiu Toronte.

Saugokit Sveikatą

Rašo Dr. J. J. Kaškiaučius

Mitybinis Mažakraujingumas ir Vandenligė

Nuo stambesnių mitybinių trūkumų, nuo ilgo nuolatinio nedavalgymo, nuo badavimo išsivysto sisteminio iškošimo liga — **nutritional anaemia and edema.**

Nuolatinis nedavalgymas, stoka **proteinų, baltymų** yra pati svarbioji šios ligos priežastis. O proteinai, kūno audinių statėjai ir atnaujintojai yra — liesa mėsa, žuvis, kiaušiniai, pienas, sūris, varškė, krekenos, lęšiukai (lęšiai), vikai, žirniai, pupos, riešutai, javiniai grūdai.

Stoka šitų maisto dėsnių padaro skystą, pavandeniavusį kraują ir pavandeniavusius kūno audinius. Šitą blogumą pagreitina dar ir persidirbimas, sunkūs fiziniai darbai, šaltas žiaurus oras ir netikę jausminiai sąjūdžiai — emocijos. Visa tai perdegina, naikina ir eikvoja geresnę kūno medžiagą, iškošia, nualina organizmą.

Iš pradžių, nuo tokių priežasčių, ypač nuo alkio, pradeda pabrinkti kojos, apie riešukus, apie gurnelius. Pamažu tinimas plinta aukštyn. Pavandenėję pasidaro ir blauzdos, keliai, šlaunys, rietai, lyties organai. Ilgainiui vandeligė perima ir pilvą, liemenį, rankas, veidą — visą kūną.

Dėl stokos vitaminų, mineralų ir kitokių maisto dėsnių prisideda dargi ir įvairūs **avitaminozai.** Raumenys esti suvytę, silpni, skaudūs, nors, pažiūrėt, ir atrodytų pilni, — pilni vandenio. . . Mažakraujingumas, sukliurę viduriai, prislėgtas ūpas, niūri nuotaika, protinių pajėgumų menkėjimas.

Sutinusios rankos ir kojos, net blizga. Pamyk pirštų, tuoj lomelė ir pasidaro, lyg tai būtų molis, o ne brandus, tęslus, stangrus žmogaus kūnas. Skausmai varsto rankas, kojas ir kitas kūno dalis. Tatai yra neuralgijos ir neurito reiškinys, dėl to paties **išbadėjimo,** dėl stokos **vitamino B.**

Širdis irgi išpursta ir silpnai, lėtai muša. Kraujo apytaka silpna, lėta ir tingi. Kraujo slėgimas žemas.

Šitokių liguistumo sindromų pilna karo belaisvių stovyklose, pilna ir šiaip karo išpustytose vietovėse. Indijoj ir Chinijoj, netik karų metu, bet ir taip bet kada aukštas gyventojų nuošimtis kenčia nuo mitybinių trūkumų.

Į galą pereito pasaulinio karo stačiai lyg kokia epidemija buvo užėmusi ištisus Europos plotus. Badmiriavo Čechija, Lenkija, Vokietija, Francija.

Laike 1921-22 metų sausmečio Pavolgio gubernijose visi išlikę gyvi gyventojai buvo išpurtę nuo bado.

O dabartės, naciškų skėrių sunaikintose šalyse mitybinė vandeligė ir mažakraujingumas pasiekė pasibaisėtiną laipsnį!

AUDRA UŽMUŠĖ 39 ASMENIS

ATLANTA. — Pietrytinėj Georgia valstijos dalyj siautė baisi audra, per kurią 39 asmenys žuvo. Virš 300 buvo sužeista.

Apskaičiuojama, kad vėsulas sugriovė 147 namus. Taipgi sugadinta 103 namai.

Vėsulas lėkė kaip didelė guminė bolė, palikdamas nepaliestus tarpus.

Dar Apie Didvyrę Mariją Melnikaitę

Rašo H. Stasiūnas

Marija — gražus vardas. Jis primena Rafaelio švelnias madonas. Bet ši Marija nebuvo panaši į madoną. Nedidelio ūgio, įstipraus sudėjimo, — ji turėjo dideles grubias rankas. Platų valingą veidą puošė žvalios, daug vargo pakėlusio žmogaus išmintingos akys. Gimė ji šaltkalvio šeimoj Lietuvos Šveicarijoj — Zarasuose. Jai neteko vaikystėj gėrėtis puikių Zarasų ežerų mėlyne. Nuo 5-erių metų ji piemenė, paskui samdinė ir saldainių fabriko darbininkė.

Tokia beveik visa jos trumpa 20-ties metų biografija. Gal ji ir būtų vyniojusi saldainius visą savo gyvenimą, jei tarybų valdžia nebūtų jo nukreipus kita linkme. Naujas vėjas papūtė ir Zarasuose, ir jo kvapus dvelkimas atvedė Marytę į mokyklos suolą. Dieną ji vyniojo saldainius, vakarais mokėsi kursuose, o naktimis sėdėjo prie sunkiai išsprendžiamų artimetikos uždavinių. Tai gali suprasti tik tas, kuris pats nuo staklių ir plūgo atėjęs atsisėdo prie elementoriaus. Bet Marytė buvo atkakli ir kantri. Savo darbštumu ji atkovojo iš mokslo dievaičio vieną tvirtovę po kitos.

Pasaulis pasidarė platus, bet ir artimas. Kitom akim pažiūrėjo ji į ežerų ir dangaus mėlynę. Iš visos širdies ji pamilo savąjį pasidariusį jai mielą kraštą, Maironio ir Baranausko apdainuotą mūsų gamtą. Ir kalba gimtoji, lietuvių kalba, kitaip jai suskambėjo. Kiek kartų Marytė girdėjo ir pati kartojo žodžius apie Lietuvą tėvynę, bet tikrą šių žodžių prasmę Marytei atvėrė tik tarybų valdžia, iškeldama ją ir atidengdama jai lietuvių kultūros lobyną. Tas pats tėvynės meilės jausmas atvedė ją ir į komjaunimo organizaciją. Jos pareiškimas, paduotas stojant į Lietuvos komjaunimą, buvo parašytas didelėmis vaikiškomis raidėmis ir gal ne visai raštingai, bet tai atpirko didelis karštas jausmas naujai atgimusio, staiga savo vertę pažinusio žmogaus. Jai išdavė komjaunimo bilietą pora dienų prieš karui prasidedant. . .

Karas greit praūžė pro Zarasus, palikdamas žaižaruojančius griuvėsius, tirštus dūmų kamuolius viršum ežerų ir. . . vokiečius. Kąsdien didėjo eilės prie maisto krautuvių, daugėjo alkanų vaikų būriai. Žmonės sumenko ir paskubom, kaip šešėliai, slankiojo gatvėmis, baimingai traukdamiesi iš kelio vokiečiams. Tik vokiečiai tuko. Jų kaustyti batai tvirtai kaukšėjo šaligatviais. Jie vaikščiojo išdidžiai atkišę krūtines, o ploni stekai rankose šlavė nuo kelio viską, čaižydami vienodai žmones ir šunis. O vis dėlto neatrodė, kad jie jaustųsi tvirtai įsikibę į mūsų kraštą — per daug skubėjo jie ryti, plėšti ir žudyti. Naktį miestelyj viešpatavo kapinių tyla. Ją retai perskrosdavo duslus riksmas, šūvis, vaitojimas — tai gestapo kankino suimtuosius. . .

Paskui prasidėjo išvežimai. Ištisas dienas prie darbo biržos bei komendantūros išstovėdavo motinos, tykodamos dar kartą pamatyti savo vaikus. Pritrūkusios kantrybės, jos imdavo bartis, rėkti, daužyti kumštimis duris. Jas išvaikydavo guminėmis lazdomis, šūviais, suimdavo vieną kitą, bet po kurio laiko jos vėl susirinkdavo — atkaklios, apsirišusios skarom, neapykanta degančiomis akimis. . .

Visa tai matė Marytė ir ji ryžosi tęsti kovą, kovą prieš tėvynės pavergėjus, vokiškuosius okupantus. Draugai ją paskyrė Zarasų komjaunimo apkomo sekretorium. Atrodė, kad reikės pradėti iš naujo rinkti žmones, atnaujinti pažintis. Eidama iš kaimo į kaimą, užsukdama pas pažįstamus ir nepažįstamus Marytė įsitikino, kad nebus taip sunku. Ji sužinojo, kad yra tokių, kurie komjaunimo bilietus atidavė į gestapo, o patys nuėjo tarnauti vokiečiams. Tai buvo priešai ir jų reikia saugotis. Buvo ir tokių, kurie komjaunimo bilietus užkasė žemėn, — gal prireiks dar, o patys sutikdavo Marytę su drebančiom rankom ir užspringstančiu balsu. Tokiems baimė užstelbdavo viską — su jais nebuvo ko šnekėti. Bet buvo ir tokių, kurie sutikdavo Marytę laiminga šypsena ir pilnu pasiryžimo klausimu: "Ką reikės daryti?" Kiti gi vėl, atsargiai apsidairę, nuvesdavo Marytę į saugią vietelę, parodydavo paslėptą granatą ar šautuvą, vaikiškom raidėm ant sąsiuvinio lapo naiviai parašytą atsišaukimą ir pareikšdavo: "Tai mes išplatinom. . . Mūsų kuopelė jau iš 7 žmonių. . . Valsčiuje taip pat sukūrėm kuopelę. . ." Šitiems neveltui buvo duotas komjaunimo bilietas. Ir Marytė mokė juos pasakoti jaunimui apie Raudonosios Armijos laimėjimus, aiškinti, kad vokiečiai silpnėja kiekvieną dieną. Reikia veikti, veikti ir dar kartą veikti, nesileisti, kad vokiečiai mūsų tautą skerstų, kaip gyvulius. . .

Marytė pati vaikščiojo per kaimus, nešdama žmonėms tiesą apie Stalingradą, apie Raudonąją Armiją, apie padėtį frontuose. Vieni tikėjo, kiti abejodami kratė galvas, bet visur jos godžiai klausė, apiberdavo klausimais ir visur, pasikalbėjimui pasibaigus, vienas du jaunuoliai palaukdavo jos išeinančios, patraukdavo į šalį ir dar kartą išklausinėdavo viską iš pradžios. Tokiems ji palikdavo parolius, duodavo uždavinius ir retai kada jos žmonių nujautimas ją apgaudavo.

Komjaunimo organizacija augo. Kryžkelėse viršum vokiškų užrašų pasirodė rūstūs šūkiai: "Mirtis vokiškiems okupantams!" Vis dažniau ir dažniau valstiečiai rasdavo vežimuose ir prieangiuose atsišaukimų, atpasakojančių Tarybinio Informacijų Biuro pranešimus, raginimų sabotuoti vokiečių įsakymus. Žmonės pradėjo slėpti javus, gyvulius, nesiregistruoti į įvairias darbo prievoles. Supleškėjo pora vokiečių kolonistų ūkių. Apskrityj keletą kartų buvo nutrauktos telefono vielos ir susprogdinti geležinkelio bėgiai. Vokiečiai siuto, žadėjo premijas, bet judošių neatsirado.

Kvailas atsitiktinumas nuvedė Marytę ir keletą jos draugų į vokiečių nagus. Ištisą dieną gynėsi narsių jaunuolių saujalė prieš vokiečių gaują. Visi jie žuvo, liko tik viena Marytė. Šaltai taikė ji į priešą ir garsiai skaičiavo: "Vienas, du, trys. . ." Septynis policininkus nudėjo ji.

Pagaliau liko tik viena granata — pačiai susiprogdinti. Įkišus pirštus į granatos žiedą laukė ji priešo, kad jis arčiau prislinktų. Ji mirsianti, bet kartu su ja žūs dar keletas niekšų. Žolė sujudėjo visai netoliese — slenka. Ji patraukė žiedą, bet nelaimei — žiedas nepasidavė. To akimirksnio užteko, kad policininkų gauja staugdama prišoktų prie jos.

Surištomis rankomis ir kojomis gulėjo ji ant žemės. Tik dabar vokiečiai gerai pamatė savo priešą: — nedidelio ūgio, degančiom neapykanta akim mergaitę. Bet jų džiaugsmas buvo per ankstyvas. Marytė atsisakė su jais kalbėti. Ji neatsakinėjo į klausimus. Ją plakė, daužė kumštimis, mindžiojo kojomis — ji tylėjo. Sužvėrėję vokiečiai ėmėsi kankinimų. Jie svilino jai padus, leido adatas į panages, laužė pirštus specialiais prietaisais. Kada skausmai perėjo žmogaus kentėjimo ribas, Marytė metė budeliams tik vieną sakinį: "Aš mirštu už tėvynę. Visų mūsų jūs vis tiek neišžudysit! . . ." Pagaliau, nieko nepešę, ją įmetė į kažkokį rūsį. Buvo aišku — ryt, poryt ją pakars. Ir Marytė ėmė ruoštis mirčiai.

1943 metų liepos 13-tą dieną ją išvedė į kiemą. Nusvilintos žaizdotos kojos nenorėjo laikyti nusilpusio jos kūno. Marytė susverdėjo, bet — ji turi mirti, kaip tikra komjaunuolė. Ir įtempus paskutines jėgas ir visą savo valią, ji lėtais žingsniais žengė paskutinį savo gyvenimo kelią. Neilgas jis buvo. Čia pat, turgaus aikštėje, tysojo kartuvės. Štai ir jos.

Vargas, sakoma, išmokina visko. Gazolino trūkstant, žmonės išrado įvairių transportacijos priemonių. Čia matote vieną londonietį demonstruojant savo "skeitus," varomus mažu motorėliu Vienu galionu galima nuvažiuoti 160 mylių su šiuo prietaisu.

NATIONAL SELECTIVE SERVICE

Jeigu Jūs Samdot Vyrus

Ar Jie Visi Pasidavė Militarinio Šaukimo Reikalavimams?

Sulig Įsakymo, Pasirašyto National Selective Service Mobilizacijos Reguliacijų Autoritetų:

1. Visi vyrų samdytojai privalo išegzaminuoti savo vyrų samdinių dokumentus ir pasiųsti pranešimą apie tuos, kurie neturės tinkamų dokumentų, rodančių, kad jie atliko savo pareigas pagal Mobilizacijos Reguliacijas.
2. Ši egzaminacija turi būti užbaigta iki gegužio 1, 1944.
3. "SAMDYTOJAS" apima industrinius ir komercinius samdytojus, taipgi ir farmerius.
4. "VYRAS SAMDINYS" apima visus vyrus, kurie dirba del jūsų, įskaitant ir gimines.
5. Knygutė "SAMDYTOJŲ VADOVĖLIS" išsiuntinėta visiems industriniems ir komerciniems samdytojams. Sugrąžinamos atvirutės pasiųstos visiems operatoriams.
6. Jeigu jūs samdote vyrų ir nebuvote informuoti apie peržiūrėjimą knygutėj ar atvirutėj, susineškite su artimiausiu Employment ir Selective Service ofisu ir pareikalaukit minėtos knygutės.
7. Darbininkai agrikultūroj, militarinio amžiaus, kurie nebuvo Armijos atmesti ir kurie neturi Atidėjimo Orderio, turi kreiptis del tokio orderio į artimiausį Registratą tuojaus.
8. Pareiga pravesti egzaminaciją ant visų samdytojų vyrų, ir samdytojai privalo veikti.
9. Yra numatoma pabauda už nepravedimą šitos egzaminacijos, taipgi ir samdiniams už atsisakymą parodyti savo dokumentus.

The National Selective Service Mobilization Regulations

DEPARTMENT OF LABOUR

HUMPHREY MITCHELL, Minister of Labour. A. MacNAMARA, Director, National Selective Service.

Įvairenybės

Didieji bombnešiai skrenda apie 35,000 pėdų aukštumoj. Šaltis tenai siekia iki 75 laipsnių žemiau zero. Delto lakūnai turi būti šiltai apsivilkę.

Kodel juo aukščiau, nors arčiau prie salės, bet daug šalčiau, kuomet giliai slėniuose daug šilčiau?

Juo aukščiau, tuo skystesnis ora. Mažiau yra medžiagos, taip vadinamų molekulų. Patys savaime saulės spinduliai nei šildo, nei šviečia, jei nesusiduria su kokia medžiaga.

Kur daugiau molekulų, ten karščiau, nes saulės spindulių įkaitinti jie juda ir daro ne tik šilumos, bet ir šviesos.

Karas atseina po 12 milijonų kas valanda. Bet fašizmo sunaikinimui ir tai nėra perdidelės išlaidos.

Laivyne ima naudoti plastiškus puodukus ir lėkštes, tai jei laivui pasvirus tokie daiktai nukrinta, jie nesusimuša.

Anglijos "Uodai" orlaiviai yra daugiausia plastiški.

Nakties metu bombarduojant, apie tris sykius daugiau reikia bombų sudaužymui to paties taikinio, negu dienos metu bombarduojant, nes nakties bombardavime reikia apimti apie tris sykius didesnį plotą, jog pataikyti bombarduojamą vietą.

Amerikos žmonės, sakoma, numetą apie vieną šeštadalį nupirkto maisto, kurio vertė per metus susidaro apie $4,000,000,000.

Aiškiai pastebima stoka taupumo.

Štai, kaip greitai augo SSRS miestai prieš karą:

1926 metais:
Maskva turėjo 2,000,000 gyventojų.
Leningradas — 1,600,000.
1939 metais:
Maskva — 4,137,000.
Leningradas — 3,191,000.

Tas buvo su Charkovu ir Gorkiu. Pastarasis net trigubai padidėjo.

Didžiausia Lietuvių Pašalpos Draugija

Skelbia Vajų

NUO 1 d. KOVO IKI 1 d. BIRŽELIO

Laike Vajaus Įstojimo Mokestis Sumažintas Per Pusę

Draugija Turi 10 Kuopų Kanadoje
Pašalpomis Išmokėta arti $50,000.00
Kapitalas $14,000.00

Kiekvieno Tautiečio Laimė Joje Prigulėti

Pašalpos Moka: $3.25, $6.50 ir $11.00 į savaitę
Pomirtinės Moka: $80.00, $120.00 ir $160.00

MĖNESINĖS DUOKLĖS: Nuo 35 centų iki $1.10
Apmokant Pašalpos ir Pomirtinės Duokles

SŪNŲ IR DUKTERŲ KANADOS LIETUVIŲ SAVITARPINĖS PAŠALPOS DRAUGIJA

Kreipkitės:
J. Kevėža, 11A. Delaware Ave., Toronto, Ontario.

ANTANAS VENCLOVA

Verneris Užkariauja Pasaulį

(Tąsa)

Šiais metais su frau Berta juk jis nė karto nebuvo ne tik Berlyne, bet netgi Karaliaučiuje tebuvo vieną kartą. Ir, atvirai sakant, Karaliaučiaus nuotaikos jam nelabai patiko. Kada jis, nuėjęs į garsųjį Blutsgerichto restoraną su vienu stambiu Karaliaučiaus galvijų pirkliu, ištuštino su juo porą butelių seno "Mozelio", tasai, didžiausiam Ericho Svirplio nusistebėjimui, jam į ausį pareiškė, jog Karaliaučiuje maža kas iš protingų žmonių tiki, kad karą fiureris laimėtų. Argi kam paslaptis, kad kartu su bolševikais eina Anglija, kad judinasi prieš Reichą ir Amerika? "Isteriškos fiurerio kalbos mus veikė seniau", — kalbėjo galvijų pirklys: — "Dabar mes pradedam galvoti savo protu. . ." Žodžiu, įspūdis buvo kuo biauriausias. O stotyse ir traukiniuose, grįždamas namo, Erich Svirplies matė tūkstančius sužeistųjų — dieną ir naktį juos vežė iš fronto. Karaliaučiuje jis sužinojo, kad sužeistųjų perpildyti visi Rytprūsių miestai — ligoninės, kareivinės, mokyklos, net kai kur į kirches pradėjo juos guldyti. Erich Svirplies grįžo namo blogai, labai blogai nusiteikęs.

Tačiau jo nuotaiką pataisė namie rastas Vernerio laiškas. Taip, gerai žygiuoja šitie vyrai! Verneris rašė iš anapus Smolensko. Nors karas, rašė jis, ir šiek tiek užsitęsė, — mat, aziatai kariauja be jokių taisyklių ir kovoja kaip žvėrys dėl kiekvieno žemės metro, — bet karo galas esąs arti. Maskva būsianti užimta per porą savaičių, o tada rusams kaput. Šiaip ar taip, dar prieš žiemą Verneris žadėjo grįžti namo. "Aš jau apsižiūrėjau gražią vietukę prie upės ir miško. Manau, kad galėsiu ją išsirūpinti už amžiną nuosavybę, nes visi mūsų kareiviai gaus Rytuose po dvarą. Mes turėsime nemokamą darbo jėgą, nes mums dirbs rusiški vergai. Nereikalingus ir negalinčius dirbti mes iššaudysim, nes mums reikia sveikų ir pajėgių vyrų. Papa ir mama, jūs turėsite atvykti į mano dvarą. Aš manau, papa, kad tu galėsi likviduoti savo gešeftą ir visai persikelti į Rytus, kaip vokiškasis kultūrtrėgeris, ir man padėsi ūkininkauti." Laiško gale buvo aprašytas atsitikimas, kaip vieną jų kuopos rinktinę, kuri žygiavo per mišką, užpuolė rusiški partizanai ir išmušę dvylika vyrų. Už tai jie sušaudę ir iškorę kelių kaimų gyventojus, o namus supleškinę. Be to, buvo pridėtas smulkus sąrašas daiktų, kuriuos pavyzdingas sūnus, rekvizavęs iš Smolensko srities barbarų, siuntė savo gimdytojams atskiru siuntiniu.

— Na, ką tu pasakysi, frau Berta? — kreipėsi į žmoną Erich Svirplies. — Neblogas daiktas senatvėje iš miesto dulkių persikelti gyventi im Schosse der herrlichen Natur. (Puikiosios gamtos prieglobstyje.) Aš bent neturiu nieko prieš. Taip ir parašysiu Verneriui.

— Bet jis rašo apie tuos baisiuosius rusus! — sudejavo frau Berta. — Juk jie šaudo mūsų vyrus! Aš taip bijau dėl Vernerio. . .

— Verneris ne toks kvailas, — atsakė Svirplies. — Jis peržygiavo visą Europą ir ligi šiol sveikas ir gyvas. Frau Berta, aš manau, kad visus tuos rusus, kurie neklausys, mes iššaudysim.

— Na ja, Erich, bet kad jų labai daug. . .

— Nieko, susitvarkysim. O likę pažins tikrą vokišką kultūrą.

Frau Bertą nuramino svarūs Erich argumentai. Atsisėdusi sofoje, žiūrėdama į Ericho fotografiją, stovinčią rėmeliuose ant staliuko, frau Berta įsisvajojo:

— Iš tikrųjų, Erich. . . Kodėl mum nepersikelti į Rytus? Juk ten vykti rengiasi visa eilė mūsų pažįstamų. Ir žinai ką, Erich? Kas rytas aš ten gersiu saldžią grietinėlę su kuchenu, (pyragaičiu), o tu friuhštikui (pusryčiams) taip mėgsti juodą kavą su kiaušiniene arba bekono gabaliuku! Mūsų Verneris ves turtingą moterį, mes auginsim anūkus ir tiktai per šventes atvažiuosime čia. Arba, žinai, gal ne čia — ką mes čia veiksime? — o į Berlyną. Mes eisime į operą, Erich, ir važiuosime atlankyti Berchtesgadeno kalnų, kuriuos taip mėgsta mūsų fiureris.

Po neramumų ir sunkių bandymų dienų Erich Svirplio šeimoje vėl įsivyravo ramybė ir laimė, belaukiant, kada reikės vykti į Rytus perimti dvaro ir pradėti vykdyti didžiosios ūkiškai kultūrinės misijos, kurią pati istorija skyrė atlikti vokiečių tautai.

Tačiau laikas slinko, ėjo savaitė po savaitės, ir Maskva vis dar nebuvo paimta. Frau Berta kadaise, prieš kelis mėnesius, bent porai savaičių rengėsi išvažiuoti sutaisyti nervų į naująjį Vokietijos kurortą — Rygos Jurmalą, bet praėjo vasara, ir frau Berta netgi į Nidą nenuvažiavo. Iš Nidos, kada sezonas dar buvo pačiame įkarštyje, grįžo referendaro Knapkės žmona, šviesiaplaukė Greta, ir papasakojo, kad ten kaip išsluota. Maitina biauriausiai — grietinėlės per dvi savaites nė karto, per visą laiką — du kiaušiniai, žuvis, žuvis ir dar kartą dvokianti Baltijos žuvis. . . O kainos. . . apie kainas geriau nekalbėti. . . Ir vyrai — kažkoki seni padogrikai, invalidai, žodžiu, senelių prieglauda.

(Bus daugiau).

SAULĖTOJ ISPANIJOJ

E. ZDANAUSKO ir B. ALKSNIO NUOTYKIAI

Rašo E. ZDANAUSKAS

(Tąsa)

Po užėmimo Belčitės miestelio, gavome kiek poilsio, kol perorganizavo mūsų brigadą. Perorganizavimas buvo reikalingas todel, kad nemažai mūsiškių žuvo. Dar daugiau buvo sužeista.

Turėdamas kiek laiko nučjau aplankyti Alksnio kapo, bet neradau nei pėdsako. Visi kritusieji buvo surinkti ir nugabenti į tam tikras kapines.

Po poilsio turėjome vėl eiti į frontą, nes fašistai mėgino prasilaužti ties Fonte de Ebra.

Atvykę į pirmas eiles rądome šiokius tokius apkasus, bet turėjome dirbti visą naktį gerinant juos. Prašvitus rytui net nustebome pamatę fašistus laisvai vaikštant virš savo apkasų. Mes, nieko nelaukdami, pradėjome juos vaišinti švinu ir kaip mat jie išnyko. Paliko tik tie, kurie buvo jau negyvi. Kurie spėjo sulysti į apkasus, pradėjo rėkti ne savo balsais: "Riojos, banditos, kriminales" ir panašiai. Jie nežinojo, kad pribuvo Tarptautinė Brigada. Čia buvusieji ispanai anarchistai buvo susibičiuliavę su fašistais.

Šiame fronte teko išbūti virš dešimties dienų. Per tą laiką fašistai nedarė jokių atakų, nors jų planas buvo čia prasilaužti. Jie pakeitė savo planus, kai sužinojo, kad atvyko Tarptautinė Brigada. Apie tai sužinojome iš pas mus perėjusių jų kareivių.

Mes per tą dešimtį dienų dėrėm tris atakas ir visuomet buvome atmesti atgal su gana dideliais nuostoliais. O tai buvo todel, kad buvo blogai suorganizuota. Už tai buvo patraukti atsakomybėn gana aukšti karininkai.

Po vienos sunkios atakos buvo atgabenta pirtis del mūsų karių. Pirtin ėjome po 20 karių iš karto. Ji radosi už trijų kilometrų nuo pirmųjų linijų.

Man stovint sargyboj, priėjo seržantas ir sako, kad mano eilė eiti į pirtį, o mano vietoj atsistos kitas. Sugrįžęs iš pirties labai nustebau, nes kario, kurį palikau savo vietoj, neradau. Toj vietoj radau tik šautuvo vamzdį ir kraujo klaną. Pasirodė, kad į tą vietą pataikė kanuolės granata. Iš stovėjusių dviejų karių vieną sudraskė, o kitą sužeidė. Vežant į lauko ligoninę ir tas mirė. Jeigu aš nebūčiau nuėjęs tuo metu pirtin, tai tas būtų atsitikę su manim. Kokia tai netikėta laimė pasitaikė.

Iš pirties išėjus buvo daug geriau. Gerai apsiplovėm ir naujus baltinius gavom. Bet tas buvo neilgai. Būnant apkasuose veik visą laiką lijo ir mes greitai buvome purvinesni, negu kad buvom. Tiesiog purve stovėjom ir jame miegojom. Kada vieną vakarą pranešė, jog būsime naktį išmainyti, labai pradžiūgome. Buvome taip išvargę, kad sunku buvo laikytis.

Apie antrą valandą naktį išmainė mus ispanų brigada. Persikeitimas buvo toks tykus, kad rodos nieko nebuvo.

Atsitolinus nuo apkasų už trijų kilometrų, mus paėmė trokai ir atgabeno į Qinto miestelio šoną.

Taip tai užsibaigė mūsų pirma šerenga fronte.

VIII

Pasiekus poilsio vietą, mes tuojaus užėmėm vieną vienuolyną, kuris buvo tuščias ir apdraskytas artilerijos. Už dešimties minučių buvo tokia tyla, kad rodės, jog tenai nieko nėra. Aš turėjau stovėti sargyboj, tai vos laikiaus iš nuovargio.

Netrukus buvo pagaminta del mūsų skanios kavos su romu, bet retas kuris ragavo, nes buvo sunku prikelti.

Kada atbuvau savo pareigą, mečiaus ant grindų su savo šlapiais ir purvinais drabužiais, kaip ir kiti draugai, ir pabudau tik sekantį vakarą, kada laiškanešis pradėjo už kojos tampyti. "Zdanauskai, Zdanauskai," šaukė jis, "gana miegoti. Turiu del tavęs surpryzą. Štai paketas iš Kanados ir pluoštas laiškų. Neužmiršk manęs, jeigu bus cigaretų."

"Taip, taip, tik duok man viską," niurnėjau, budindamasis iš miego.

Kuomet atidariau paketą, net nustebau. Buvo pilnas tabako ir cigaretų. Laiškanešiui padaviau porą pakelių ir tas labai apsidžiaugė. Suskaičiau virš 70 pakelių. Tai buvo didelė dovana. Surado šmotelį popierio, ant kurio buvo parašyta: "Tai tau dovana nuo manęs. Toliaus mėginsiu pasiųsti daugiau. Parašyk man, ar viską gauni. Tave mylinti Marė."

Užbaigęs su pakeliu pradėjau žiūrinėti laiškus. Nežinojau kurį pirma skaityti. Pirmiausia atidariau laišką nuo motinos. "Sūneli," rašė motina, "jaučiuosi kiek nerami, bet kartu jaučiuos laiminga, kad užauginau tokį sūnų, kuris šiandien kaujasi Ispanijoj prieš mūsų didžiausį priešą fašizmą."

Aš tikėjaus, kad motina apverks mane, išmetinės, kodel aš išvykau. O čia radau didelį sustiprinimą. Tie žodžiai visuomet skambėjo mano ausyse ir pridavė daug stiprybės sunkiausiose valandose.

Toliau ėmiaus už kitų laiškų, kurie buvo nuo draugų. Kiekviename laiške buvo reiškiama pagarbà ir užgyrimas mano žygių. Perskaičius tuos laiškus aš pasidariau dar kietesnis kovotojas. Aš jutau, kad visi lietuviai su manimi, su Ispanijos respublikos gynėjais.

Ant rytojaus turėjau daug darbo, nes turėjau parašyti atsakymus. Atsisėdęs puikiame kambaryje vienuolyne, rūkydamas kanadiškus cigaretus ir pūsdamas dūmus į viršų, parašiau laiškus visiems.

Parašęs laiškus jaučiausi labai blogai. Pamaniau, kad tai nuo rūkymo. Bet vėliau pasirodė, kad būta visai ko kita. Reikėjo kreiptis pas gydytoją, kuris pareiškė, kad man reikia gero poilsio. Jis paliuosavo mane nuo visų užsiėmimų.

(Bus daugiau)

LIAUDIES BALSAS
Rašo Tiktai Tiesą

Švęsdami Velykas Parėmė Kovotojus

LETHBRIDGE, Alta. — Balandžio 9 d. pas draugus J. ir J. Zebrauskus, 106 — 8 Ave. S., susirinko gražus būrelis draugų ir draugių.

Besilinksminant taip pat prisiminė ir draugus karius užsieny. Šeimininkui apibudinus dabartinę situaciją, po trumpų diskusijų draugai ir draugės suaukavo $6.25.

Aukojo: Po $1.00: A. Debulskis, J. Zdanis, A. Kunigiškis; po 50 c: M. Šatas, B. Kaluška, T. Debulskis, W. Kazokas; po 25 c.: J. Zebrauskas, F. Kazokas, W. Yekenta, J. Pitkevičius; S. Kazokas 15 c. ir K. Kaluška 10 c.

Aukavusiems draugams ir draugėms, o labiausiai draugam Zebrauskam už butą, labai ačiū.

F. Kazokas

Paieškojimas

Paieškau draugės apsivedimui, nuo 25 iki 35 metų amžiaus, gražiai atrodančios, linksmaus būdo. Gali būti mergina ar našlė be vaikų. Tikyba nedaro skirtumo.

Aš esu našlys, turiu vieną dukterį 10 metų amžiaus, esu 44 metų amžiaus, sveriu 170 svarų, esu 5 pėdų ir 7 colių, šviesaus veido, linksmaus būdo. Turiu mieste namą ir ūkį gražioj vietoj, 1 mylia nuo miesto ir nuo popierio dirbtuvės, kurioj išdirbau 14 metų ir kurioj dabar liuoslaikiais dirbu.

Galit atsišaukti iš Kanados ir Amerikos. Daugiau žinių suteiksiu per laišką. Prašau su pirmu laišku prisiųsti paveikslą. Jei reikalausite, sugrąžinsiu.

A. Giedraitis,
P. O. Box 351,
Fort William, Ont.

ESAME VISI JAME KARTU

Šis karas yra toks, kad jis turi būti kovojamas ne tik kovos frontuose, bet ir čia, namie.

Tai MŪSŲ karas . . . jame yra dalis del kiekvieno iš mūs.

Vyrai ir moterys uniformose kovoja už didelę idėją . . .
už LAISVĘ! Ne tik už laisvę del savęs, bet ir del kiekvieno
mūsų čia, Kanadoje. Ar galime mes sau sėdėti nuošaliai ir leisti
jiems kovoti mūsų kovas **už** mus?
Ne, mūsų darbas padėti užtikrinti, kad jie gautų tiek laivų ir
maisto ir amunicijos, kiek jiems reikia.
Mūsų darbas padėti padaryti **jų** darbą kiek lengvesniu,
kad jie galėtų atlikti jį kiek anksčiau!

Tai nėra klausimas, "kaip" jūs galit padėti, bet "kiek"!
Kiek jūs galite pasiaukoti, sutaupyti, ir paskolinti . . .
pirkti tiek bonų, kiek išgalėsite.
Ir kiekvienas jūsų nupirktas bonas padės!

Mes esame visi jame kartu. Kartu ir laimėsim.
Kaip greitai, priklauso nuo kiekvieno iš mūsų!

Todel tai yra mūsų pareiga . . .

Statykit Pergalę Pirm Visko

PIRKITE PERGALĖS BONUS

NATIONAL WAR FINANCE COMMITTEE

Adresų Reikalu

NEŽIŪRINT VISŲ KARO SKERSPAINIŲ

31,500,000 Laiškų

Pasiekė Jūsų Vyrus Užjūry Pereitais Metais

Ar jūs atmenat "Adreso Pakeitimo" formą, kurią užpildėt, kuomet persikėlėt į kitą gyvenimo vietą? Po to, kai ta forma buvo užpildyta vietiniame jūsų paštc, visi laiškai, siunčiami jums senu adresu, turėjo būti persiųsti į naują vietą ir tas tęsėsi iki jūsų korespondentai sužinojo jūsų naują vietą.

Veikiausiai jūs nesikėlėt dažnai, bet kiek kartų jūs kėlėtės, tiek kartų pašto ofisas turėjo duoti patarnavimą. Jeigu jūs pagalvosite apie tai nors vieną momentą, jūs pradėsite pamatyti, kokia didelė užduotis stovi prieš Kanados Pašto Korpusą sąrišyje su militariniais laiškais, kuomet tūkstančiai vyrų kilnojama beveik kasdien!

Bet, nepaisant to, kad reikia sekti jūos nuo rezervinių vienučių iki jų vietų kovos fronte. . . nežiūrint to, kad reikia surasti jūos ligoninėse. . . arba atostogose.... kada jų vienutės persikelia. . . nežiūrint to, kad sutrukdo pašto tarnystę blogos skraidymo sąlygos.... arba priešo veikimas. . . nežiūrint visų skerspainių, apie kokias jūs galite tik pagalvoti. . . jūsų Paštas ir Kanados Pašto Korpusas pasiuntė 31,500,000 laiškų vyrams užjūry 1943 metais!

Jūs galite padėti duoti jiems dar geresnį patarnavimą paimdami nors momentą užtikrinimui, kad jūsų laiškai yra tinkamai prirengti. Atlikite šiuos paprastus dalykus. . .

1. Visada būk tikras, kad laiškas ar pakelis pilnai ir teisingai adresuotas.
2. Naudok lengvą poperį reguliariems laiškams arba Armed Forces Air Letter Formas. Airgraph laiškai užtrunka ilgiau, kadangi turi būti fotografuojami Kanadoj ir užjūryj.
3. Esantiems ligoninėse, užžymėk laišką "In Hospital," jeigu jums nurodyta taip padaryti.
4. Niekad nedėk į pakelį gendančio maisto ar kitų daiktų, nes gali sugesti nuo kraštutinės temperatūros.

Canada Post Office

Issued by the autorithy of the
Hon. W. P. MULOCK, K.C., M.P., Postmaster General

Pranešimai

Toronto, Ont.

Draugas Šolomskas Kalbės Toronte

Gegužės mėnesio 3 dieną, trečiadienį, Toronte kalbės Lietuvių Literatūros Draugijos Centro Komiteto sekretorius draugas D. M. Šolomskas.

Prakalbas rengia LLD 162 kuopa. Jos įvyks lietuvių salėj, 160 Claremont St., 8 val. vakare.

Toronto lietuviai kviečiami rengtis dalyvauti tose prakalbose ir išgirsti draugo Šolomsko prakalbą.

Valdyba

Susirinkimas

Šiuo pranešam, kad Darbo-Progresyvių Partijos lietuvių kliubo susirinkimas šaukiamas balandžio 23 d., 2 valandą po pietų, lietuvių salėj.

Visi nariai ir susiinteresavusieji šio kliubo veikla bei politiniais šių dienų klausimais, kurie bus svarstomi susirinkime, kviečiami atsilankyti.

Nariai prašomi patikrinti narines knygutes, ar kartais neatsilikę su mokesčiais.

Valdyba

Filmos

Sūnų ir Dukterų Draugijos apšvietos komisija šį sekmadienį, tai yra, balandžio 23 dieną, 7.30 val. vakaro, vėl rodys gražias filmas.

Be to, draugas Folertas duos trumpą paskaitą svarbiu klausimu.

Visi, kurie įdomaujatės filmomis ir paskaita, kviečiami dalyvauti.

Komisija

Windsor, Ont.

Pranešimai

Lietuvių Literatūros Draugijos 21 kuopos mėnesinis narių susirinkimas įvyks sekmadienį, balandžio 23 dieną, 11 val. iš ryto, po antrašu 1024 Cadillac St.

Kviečiame visus narius-es atsilankyti, yra labai svarbus reikalas.

Valdyba

—o—

Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos 10 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadienį, balandžio 23 dieną, 1 val. po piet, po antrašu 1024 Cadillac St.

Valdyba

Palaikykit tuos biznierius, kurie skelbiasi LIAUDIES BALSE

RAUDONOSIOS ARMIJOS PERGALĖS ATMINĖJIMO

KONCERTAS

Rengiamas Bendromis Pastangomis Bangos Choro, Rusų ir Ukrainų Organizacijų, Įvyks

Šeštadienį, Balandžio 22 d.

MASSEY HALL

Shuter St., Prie Yonge St., Virš Queen St. E.

Programą Pildys Žymiausios Menininkų Grupės:

Bangos Choras, Rusų Choras, Ukrainų Choras, Dainuodami Kartu ir Paskyrium. Grieš Plačiai Išgarsėjęs Ukrainų Stygų Orkestras. Žymiausia Lietuvių Dainininkė H. Degutienė, Dainuos Solo. Stebėtino Miklumo Mergaitė, Lietuvaitė Balsytė, Darys Akrobatikas. Taipgi Dainuos Žymiausi Rusų bei Ukrainų Solistai.

Koncerte Dalyvaus Sovietų Sąjungos Legacijos Atstovas ir Kiti Veikėjai

VISAS KONCERTO PELNAS SKIRIAMAS LIETUVOS ŽMONIŲ PARAMAI

Kviečiame Visus Atsilankyti. Atsilankę Išvysite Puikų Koncertą ir Tuo Patim Sykiu Prisidėsite Prie Parėmimo Lietuvos žmonių.

Įsigykite tikietus iš anksto. Juos platina Bangos choras

Įžanga 50 c. ir 75 c. plus taksai.

Pradžia 8 v. v. punktualiai.

Rengėjai

LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS 47 ir 137 KUOPOS, RENGIA

PRAKALBAS

Sekmadienį, Balandžio (April) 30 Dieną

DOM POLSKI SOLEJ
1956-58 FRONTENAC St.

Kalbės svečias iš Jungtinių Amerikos Valstijų, Žymus Amerikos Lietuvių Veikėjas - Visuomenininkas, LLD Centro Komiteto Sekretorius

D. M. Šolomskas

Taipgi bus koncertinė programa, kurią pildys "Jaunimo" choras ir jaunuolės Janė ir Birutė Juraitytės.

Pradžia 6 v. v.

Rengėjai

WINDSORO IR DETROITO LIETUVIŲ DOMEI!

METINIS LIAUDIES BALSO

KONCERTAS

Įvyks Sekmadienį, Balandžio 30

JUGOSLAVŲ SVETAINĖJ

1351 DROUILLARD RD.

RENGIA LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS 21 KUOPA

Programa bus nepaprastai įvairi. Didžiąją dalį pildys Detroito Lietuvių AIDO CHORAS. Taipgi dainuos solistė R. STRAZEVIČIUTĖ iš Toronto. Be to, bus iš Toronto komikas G. RAČYS. Windsoro ukrainų menininkai irgi prisidės.

Pasibaigus Koncertui Seks Šokiai

Koncertas prasidės 2 valandą po piet. Salės durys bus atdaros nuo 12 valandos.

KOMISIJA

TRY GOLDENBERG'S

HAIRDRESSING

for a better

PERMANENT WAVE

Specialise on Machinless Permanent

No Electric, No Wires
Cool and Comfortable
Guarranteed

For Ladies and Gents

932 DUNDAS ST. W. At Grace
Open Evenings for War Workers, By Appointment
Phone TR. 1711
Bring This Coupon

This Entitles You To 10% Discount
On Your Machinless Permanent

Tel.: VA.5370

Harry R. Ranks Company

GRABORIUS

Patarnauju mieste ir apylinkėse be ekstra mokesčio, įskaitant Hamilton ir Whitby

Laidotuvės net $55.00 pigumo

455-457 QUEEN ST. W. TORONTO

Apie Bangos Choro Veikimą ir Dainas

TORONTO. — Noriu tarti keletą žodžių apie Bangos chorą, kuris jau garsina savo koncertą. Massey Hall, kuris įvyks šį šeštadienį. Koncerto pelnas, kaip žinote, skiriamas Lietuvos žmonių paramai.

Aš dabar per nekurį laiką negalėjau dalyvaut Bangos choro pamokose, bet pereitą ketvirtadienį buvau užėjęs pasiklausyti, kaip jis dainuoja, kaip jis pasirengęs savo koncertui. Tikėsit, ar ne, buvau nustebintas. Kai užtraukė: "Užtrauksim, broliai, naują dainą," tai visus susirinkusius kelte pakėlė nuo kėdžių. Šaltas šiurpas perbėgo per visus. Taip jautriai, taip sutartinai jis dainavo, kad žmogaus jausmus išjudino iš pamatų. Visi susirinkusieji sėdėjo ramiai ir klausėsi choro dainų. Kada užtraukė "Kur girios žaliuoja," man net ašaros išriedėjo. Kaip ta daina atpasakoja Lietuvos žmonių kančias, geriau neatpasakotų jokis kalbėtojas. Ir ši daina bus dainuojama parengime del Lietuvos žmonių. paramos.

Choras dainuoja daug geriau, negu kad jis kada nors anksčiau dainavo. Matyti, kad jis dideles pastangas dėjo, kad geriau pasirodyti. Tos moterys ir jaunos merginos traukia, kaip kokios lakštingalos. Tiesiog čiulbaulba.

Mes, lietuviai, esame užaugę su daina, nes lietuvis Lietuvoje be dainos neina nei vieno žingsnio. Lietuvis turi dainą kiekvienam momentui. Jis viską apdainuoja: vargelį, bernelį, mergelę, rūtelę, berželį svyrunėlį, žirgelį ir visą gamtą. Bangos choras, turiu pasakyti atvirai, palaiko lietuviškas dainas tarp Kanados lietuvių.

Nepamirškit, kad Massey Hall bus dar du kiti chorai. Jie dainuos pavieniai ir visi trys kartu. Tai bus kas tokio nauja.

Mano supratimu, nei vieno Toronto lietuvio neturėtų būti namie šeštadienį. Visi turėtų būti Massey Hall. Tam yra dvi priežastys.

Viena, kaip minėjau, tai kad koncertas bus nepaprastas. Nei vienas negali praleisti progos išgirsti jį.

Kita, tai kad jo pelnas bus Lietuvos žmonių paramai. Lietuvos žmonės kenčia didelį vargą ir priespaudą. Bet kada naciai nešdinsis iš Lietuvos, jie dar labiau nuterios. Todel mums svarbū kiek prisidėti prie paramos Lietuvos žmonėms. Įžanga, kurią jūs sumokėsite įeidami, veik visa eis Lietuvos žmonių paramai. Kitaip sakant, jūs ir koncertą pamatysite ir paremsite savo brolius ir seseris.

Čia reikia pastebėti, kad rusai, ukrainai ir kiti rengiasi gausiai dalyvauti tame koncerte. Jie nori pagelbėti mūsų broliams ir seserims Lietuvoje, nes jie žino, kad ir lietuviai kariauja prieš hitlerizmą ir daug nukenčia nuo tų barbarų. Todel mūsų, lietuvių, tiesiog šventa pareiga dalyvauti. Mes turime įrodyti, jog mes mylime savo kraštą ir nepamirštame jo.

Kas mėgina pakenkti šiam kilniam Bangos choro tikslui, tas pasirodo atvirai, kad jis nenori, kad Lietuvos žmonės būtų paremti. Jis tuomi parodo, kad jam neapeina Lietuvos žmonės. Tokie lietuviai nori, kad Lietuvos žmonės kentėtų.

Kad mūsų parama galės greitai pasiekti Lietuvos žmones, tai jau aišku. Naciai nebebus ilgai Lietuvoje.

Parodykim šeštadienį, kad mes su Lietuvos žmonėmis!

Choristas

MONTREAL. — Kvebeko provincijos vyriausybė perėmė savo žinion Montrealo Light, Heat and Power Consolidated kompanijos įmones.

Kompanijai bus atmokėta už turtą, kada bus nustatyta, kiek jis vertas.

Winnipeg, Man.

Kliubo Bazaras

Šiuomi pranešame visiems Winnipego ir apylinkės lietuviams, kad Winnipego Lietuvių Kliubo komitetas rengia bazarą, kuris tęsis nuo gegužio 1 iki 6.

Bus įvairių lošimų, gražių ir vertingų daiktų. Malonėkit ateiti ir pasinaudoti ta proga.

Bazaras įvyks 240 Manitoba Ave.

Kliubo Valdybos Narys

Susirinkimas

Šiuo pranešu, kad Lietuvių Literatūros Draugijos 217 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks balandžio 30, 2 valandą po piet, Lietuvių Kliube, 240 Manitoba Ave. Raginu visus atsilankyti.

Čia noriu priminti, kad LLD 217 kuopos mėnesiniai susirinkimai vyksta kiekvieno mėnesio paskutinį sekmadienį ir lengva tą įsitėmyti.

Korespondentė

Pranešimas

Davido Goldsticko advokatiškas užsiėmimas bus tęsiamas toj pačioj vietoj, 414 Bay St., Mrs. David Goldstick, B. A., Barrister-at-law, partnerystėj su broliu Jakob Kaplan, Barrister-at-law, kuris tą užsiėmimą praktikavo privatiškai per pastaruosius 15 metų Toronto mieste.

Tel. HA. 8477

Dr. J. O. Villeneuve

Venerinių Ligų Specialistas

Gydo siphilį, gonoreą ir tikrina kraują.

Ofiso valandos: 1 iki 9 v.v.

1107 ST. DENIS STREET
MONTREAL, QUE.
Netoli Dorchester St.

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių pareina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.

470 College W., Toronto
Telefonas: RA. 3924

Mary Lee Flower Shop

Gėlių Parduotuvė

Pas Mus Galima Gauti Gėlių:
DEL VESTUVIŲ, LAIDOTUVIŲ IR KITŲ ĮVYKIŲ
Greitas Pristatymas, Bile Kur ir Bile Kada
Atdara Šventadienių Vakarais

1259 Bleury St. -- Tel. HArbour 3473

Montreal, Que.

Įsigykit Savo Namus

PARSIDUODA ĮVAIRŪS NAMAI, SU GEROMIS ĮEIGOMIS

2 flatų duplex, nauji, nuo $6,700 aukštyn
3 flatų nuo $6,800 aukštyn
4 flatų duplex nuo $9,800 aukštyn
4 flatų duplex, nauji, moderniški, nuo $11,300

Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai
Mes esame properčių ekspertai

REED'S RENTING SERVICE REG'D

4834 VERDUN AVE., VERDUN

Tel. YOrk 5558; sekmadieniais ir vakarais po 8.30: YOrk 4449
Mr. R. Bennett, Manager

Tel.: DO. 1000
DO. 2500

Valandos: 4—5 po piet, 7—8 vak. ir sulig susitarimo

Daktaras Rabinovičius

Chirurgas Specialistas

Turiu savo ligoninę, egzaminuoju ir gydau įvairias ligas. Darau visokias operacijas ir peršvietimus (X - Rays). Vytauto Klubo ir M.L.S. ir D.P.D. nariams papiginta kaina.

201 ST. JOSEPH BLVD. WEST, MONTREAL, QUE.

Tel.: LA. 4441

Daktaras H. Rosenfeld'as

Oficialus M.L.S.D.P.D. ir D.L.K.V.N.P.D. Gydytojas

KALBA LIETUVIŠKAI

Valandos: 2—4 val po piet, 7—8 val. vak. ir suly susitarimo

4539 PARK AVE. MONTREAL, QUE.

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikavęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje

Specialistas Venerinių Ligų ir Akušerijos

3537 PARK AVE. Tel. HA. 7623 MONTREAL

Valandos Nuo 3 iki 9 Val. Po Pietų